

Regionální analýza nezaměstnanosti Zlínského kraje

Libor Švajda

Bakalářská práce
2010

 Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky
Ústav regionálního rozvoje, veřejné správy a práva
akademický rok: 2009/2010

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Libor ŠVAJDA**
Studijní program: **B 6202 Hospodářská politika a správa**
Studijní obor: **Veřejná správa a regionální rozvoj**
Téma práce: **Regionální analýza nezaměstnanosti Zlínského kraje**

Zásady pro vypracování:

Úvod

I. Teoretická část

- Vymezte základní pojmy spoje spojené s nezaměstnaností.

II. Praktická část

- Provedte socioekonomickou analýzu Zlínského kraje s důrazem na obce s rozšířenou působností ve Zlínském kraji.
- Analyzujte statistické ukazatele nezaměstnanosti ve Zlínském kraji na úrovni obcí s rozšířenou působností.
- Zhodnoťte příčiny a důsledky nezaměstnanosti ve Zlínském kraji.

Závěr

Rozsah práce: **cca 40**
Rozsah příloh:
Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

- [1] HINDLS, R., HOLMAN, R., HOROVÁ, S. Ekonomický slovník. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2003. 519 s. ISBN 80-7179-819-3.
[2] HOLMAN, R. Makroekonomie: Středně pokročilý kurz. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2004. 424 s. ISBN 80-717-92.
[3] WOKOUN, R. et al. Úvod do Regionálních věd a veřejné správy. 2. rozš. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2008. 455 s. ISBN 978-80-7380-086-4.
[4] WOKOUN, R., MALINOVSKÝ, J. et al. Regionální rozvoj. 2. vyd. Praha: Linde, 2008. 475 s. ISBN 978-80-7201-699-0.

Vedoucí bakalářské práce: **Ing. Milan Damborský**
Ústav regionálního rozvoje, veřejné správy a práva
Datum zadání bakalářské práce: **6. dubna 2010**
Termín odevzdání bakalářské práce: **21. května 2010**

Ve Zlíně dne 6. dubna 2010

doc. Dr. Ing. Drahomíra Pavelková
děkanka

prof. RNDr. René Wokoun, CSc.
ředitel ústavu

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že

- odevzdáním diplomové/bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby ¹⁾;
- beru na vědomí, že bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k nahlédnutí;
- na moji bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3 ²⁾;
- podle § 60 ³⁾ odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- podle § 60 ³⁾ odst. 2 a 3 mohu užít své dílo – bakalářskou práci - nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské práce využít ke komerčním účelům.

Ve Zlíně 21. 5. 2010

.....

1) Zákon č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, § 47b Zveřejňování závěrečných prací:

(1) Vysoká škola nevydělečně zveřejňuje disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce, u kterých proběhla obhajoba, včetně posudků oponentů a výsledku obhajoby prostřednictvím databáze kvalifikačních prací, kterou spravuje. Způsob zveřejnění stanoví vnitřní předpis vysoké školy.

(2) Disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce odevzdané uchazečem k obhajobě musí být též nejméně pět pracovních dnů před konáním obhajoby zveřejněny k nahlédnutí veřejnosti v místě určeném vnitřním předpisem vysoké školy nebo není-li tak určeno, v místě pracoviště vysoké školy; kde se má konat obhajoba práce. Každý si může ze zveřejněné práce pořizovat na své náklady výpisy, opisy nebo rozmnoženiny.

(3) Platí, že odevzdáním práce autor souhlasí se zveřejněním své práce podle tohoto zákona, bez ohledu na výsledek obhajoby.

2) zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 35 odst. 3:

(3) Do práva autorského také nezasahuje škola nebo školské či vzdělávací zařízení, užije-li nikoli za účelem přímého nebo nepřímého hospodářského nebo obchodního prospěchu k výuce nebo k vlastní potřebě dílo vytvořené žákem nebo studentem ke splnění školních nebo studijních povinností vyplývajících z jeho právního vztahu ke škole nebo školskému či vzdělávacímu zařízení (školní dílo).

3) zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 60 Školní dílo:

(1) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení mají za obvyklých podmínek právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla (§ 35 odst.

3). Odpirá-li autor takového díla udělit svolení bez vážného důvodu, mohou se tyto osoby domáhat nahrazení chybějícího projevu jeho vůle u soudu. Ustanovení § 35 odst. 3 zůstává nedotčeno.

(2) Není-li sjednáno jinak, může autor školního díla své dílo užití či poskytnout jinému licenci, není-li to v rozporu s oprávněnými zájmy školy nebo školského či vzdělávacího zařízení.

(3) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení jsou oprávněny požadovat, aby jim autor školního díla z výdělku jím dosaženého v souvislosti s užitím díla či poskytnutím licence podle odstavce 2 přiměřeně přispěl na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložily, a to podle okolností až do jejich skutečné výše; přitom se přihlídí k výši výdělku dosaženého školou nebo školským či vzdělávacím zařízením z užití školního díla podle odstavce 1.

ABSTRAKT

Bakalářská práce se zabývá analýzou jednoho z velkých problémů současnosti a tou je nezaměstnanost. Cílem je najít a popsat příčiny a důsledky nezaměstnanosti ve Zlínském kraji na úrovni obcí s rozšířenou působností.

Teoretická část je zaměřena na seznámení se s pojmy a problematikou související s nezaměstnaností. Druhá, praktická část, je zaměřena na socioekonomickou charakteristiku regionu a také na analýzu statistických dat, která jsou úzce spojena s nezaměstnaností.

Klíčová slova: nezaměstnanost, druhy nezaměstnanosti, politika zaměstnanosti, obec s rozšířenou působností

ABSTRACT

The bachelor thesis deals with the analysis of one of the big problems today and that is unemployment. The aim is to find and describe the causes and consequences of unemployment in the Zlin region at municipalities with extended powers.

The theoretical part is aimed to get familiar with the concepts and issues related to unemployment. Second, the practical part, is focused on socio-economic characteristics of the region and also the analysis of statistical data, which are closely associated with unemployment

Keywords: unemployment, the type of unemployment, employment policy, with widespread scope

Děkuji vedoucímu práce panu Ing. Milanu Damborskému za jeho připomínky při realizaci této práce.

Prohlašuji, že odevzdaná verze bakalářské/diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

OBSAH

I	OBSAH	8
II	ÚVOD	11
III	I.	12
IV	TEORETICKÁ ČÁST	12
V	1 NEZAMĚSTNANOST	13
1.1	ZAMĚSTNANÍ	13
1.2	NEZAMĚSTNANÍ	13
1.3	EKONOMICKY AKTIVNÍ OBYVATELSTVO (PRACOVNÍ SÍLA)	14
1.4	EKONOMICKY NEAKTIVNÍ OBYVATELSTVO:	14
1.5	TRH PRÁCE	14
1.5.1	PROBLÉMY TRHU PRÁCE	14
VI	2 MĚŘENÍ NEZAMĚSTNANOSTI	15
2.1	DALŠÍ UKAZATELE NEZAMĚSTNANOSTI:	15
2.1.1	OBECNÁ MÍRA NEZAMĚSTNANOSTI:	15
2.1.2	SPECIFICKÁ MÍRA NEZAMĚSTNANOSTI:	15
2.1.3	MÍRA REGISTROVANÉ NEZAMĚSTNANOSTI:.....	15
2.1.4	MÍRA EKONOMICKÉ AKTIVITY	15
2.1.5	MÍRA DLOUHODOBÉ NEZAMĚSTNANOSTI.....	16
2.2	RIZIKOVÉ A DISKRIMINOVANÉ SKUPINY NEZAMĚSTNANÝCH	16
2.2.1	OSOBY VYŠŠÍHO VĚKU.....	16
2.2.2	ZDRAVOTNĚ POSTIŽENÍ.....	16
2.2.3	ABSOLVENTI ŠKOL A MLADISTVÍ.....	17
2.2.4	ŽENY	17
2.2.5	LIDÉ BEZ KVALIFIKACE	17
2.2.6	ROMSKÉ ETNIKUM	17
VII	3 DRUHY NEZAMĚSTNANOSTI	19
3.1	NEZAMĚSTNANOST Z HLEDISKA PŘÍČIN VZNIKU	19
3.1.1	FRIKČNÍ NEZAMĚSTNANOST.....	19
3.1.2	STRUKTURÁLNÍ NEZAMĚSTNANOST	19
3.1.3	CYKlická NEZAMĚSTNANOST	20
3.2	NEZAMĚSTNANOST Z HLEDISKA DOBROVOLNOSTI	20

3.2.1	DOBROVOLNÁ NEZAMĚSTNANOST	20
3.2.2	NEDOBROVOLNÁ NEZAMĚSTNANOST	20
3.3	DALŠÍ DRUHY NEZAMĚSTNANOSTI	20
3.3.1	NEÚPLNÁ NEZAMĚSTNANOST	20
3.3.2	NEPRAVÁ NEZAMĚSTNANOST	21
3.3.3	JOB STAGNATION	21
3.3.4	SKRYTÁ NEZAMĚSTNANOST	21
3.3.5	PLNÁ ZAMĚSTNANOST	21
3.4	DLOUHODOBÁ NEZAMĚSTNANOST	21
VIII	4 POLITIKA ZAMĚSTNANOSTI	23
4.1	AKTIVNÍ POLITIKA ZAMĚSTNANOSTI	23
4.2	PASIVNÍ POLITIKA ZAMĚSTNANOSTI	24
IX	II	25
X	PRAKTICKÁ ČÁST	25
XI	CHARAKTERISTIKA ZLÍNSKÉHO KRAJE	26
4.3	SPRÁVNÍ ČLENĚNÍ	26
4.4	POLOHA A VNĚJŠÍ VZTAHY	26
4.5	OBYVATELSTVO	27
4.6	ZEMĚDĚLSTVÍ	28
4.7	PRŮMYSL	29
4.8	CESTOVNÍ RUCH	29
4.9	DOPRAVA	30
XII	5 SPRÁVNÍ OBVODY OBCÍ S ROZŠÍŘENOU PŮSOBNOSTÍ	32
5.1	BYSTRICE POD HOSTÝNEM	33
5.2	HOLEŠOV	33
5.3	KROMĚŘÍŽ	34
5.4	LUHAČOVICE	35
5.5	OTROKOVICE	35
5.6	ROŽNOV POD RADHOŠTĚM	36
5.7	UHERSKÉ HRADIŠTĚ	37
5.8	UHERSKÝ BROD	37
5.9	VALAŠSKÉ KLOBOUKY	38
5.10	VALAŠSKÉ MEZIŘÍCÍ	39
5.11	VIZOVICE	40
5.12	VSETÍN	40

5.13 ZLÍN	41
XIII 6 ANALÝZA NEZAMĚSTNANOSTI.....	43
XIV ZÁVĚR.....	45
XV SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	47
XVI SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK.....	49
XVII SEZNAM OBRÁZKŮ.....	50
XVIII SEZNAM TABULEK.....	51

ÚVOD

Nezaměstnanost je jedním z největších problémů dnešní ekonomiky. Týká se nejen naší České republiky, ale je problémem ekonomik po celém světě. Nezaměstnanost je obrovský fenomén, který provází náš život a můžeme se s ní potkat téměř na každém kroku. Existuje jen velmi málo osob, které se buď osobně či přes své známé neseťkali s nezaměstnaností a jejími dopady.

Pro analýzu jsem si vybral Zlínský kraj, jelikož zde žiji a tato problematika je pro mě velmi zajímavá. V životě jsem se setkal s nezaměstnaností ji v průběhu studia na střední škole, kdy jsem absolvoval praxi na Úřadě práce ve Zlíně.

Cílem mé práce je charakterizovat nezaměstnanost na území obcí s rozšířenou působností ve Zlínském kraji, vystihnout základní problémy a příčiny nezaměstnanosti. Pro tuto analýzu jsem čerpal informace zejména ze stránek Českého statistického úřadu a Ministerstva práce a sociálních věcí.

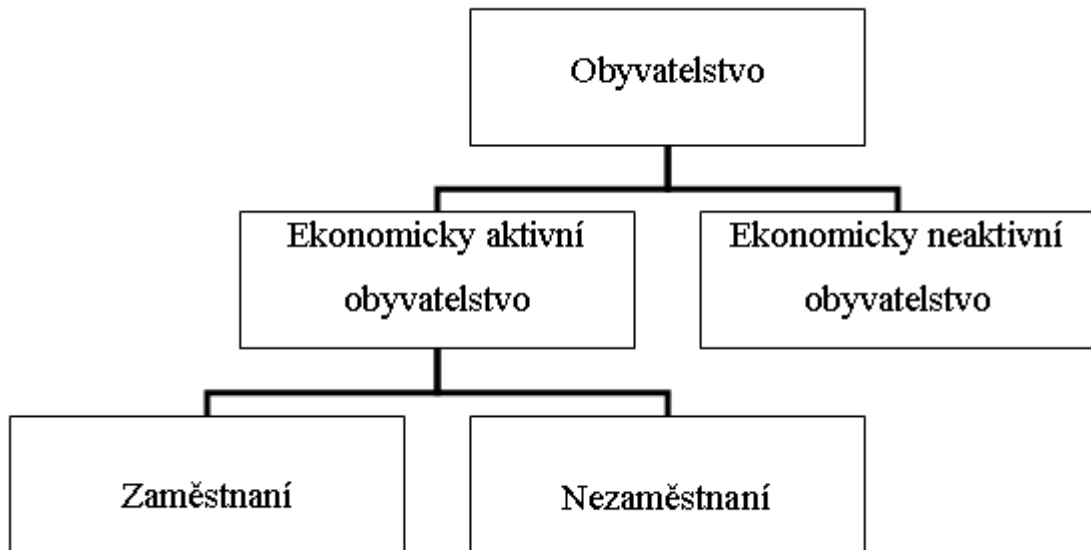
Práce se skládá ze dvou částí, teoretické a praktické. V první části se zabývám teoretickou charakteristikou nezaměstnanosti, rozdělením obyvatelstva podle ekonomické aktivity, jejím podrobnějším popisu, dále definicí a ukazateli, podle kterých můžeme nezaměstnanost měřit. Na tuto kapitolu navazují části, která popisuje diskriminované a rizikové skupiny na trhu práce. Tyto skupiny jsou nejvíce ohroženy nezaměstnaností. Dále jsou rozepsané druhy nezaměstnanosti, a to jak podle příčiny na frikční a cyklickou, tak podle dobrovolnosti. Poslední kapitola teoretické části je zaměřena na státní politiku zaměstnanosti, aktivní a pasivní, jejímž hlavním úkolem je hlavním úkolem je dosáhnout co nejvyšší zaměstnanosti a zároveň předcházení nezaměstnanosti.

Ve druhé praktické části se zaměřuji na socioekonomickou charakteristiku kraje, kde stručně popisují obyvatelstvo, průmysl, zemědělství, trh práce a cestovní ruch. V další části popisují obce s rozšířenou působností ve Zlínském kraji. Závěrečná kapitola je zaměřena na vývoj nezaměstnanosti v ORP Zlínského kraje. V závěru se zabývám výsledky analýzy a hledám příčiny nezaměstnanosti a jejich důsledky ve Zlínském kraji.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 NEZAMĚŠTNANOST

Nezaměstnanost je ekonomický jev, ve kterém osoba hledající aktivně práci nemohou zaměstnání najít. Nezaměstnanost je makroekonomický problém, který narušuje rovnováhu v ekonomice. Svoji závažností se odráží v celé společnosti. [1]

Obr. 1 Populace podle ekonomické aktivity [5]

1.1 Zaměstnaní

Zaměstnaní jsou všichni lidé, kterým je 15 let a více a vykonávají placenou práci'. Taky zde spadají osoby, které práci mají, ale v současné době nepracují kvůli nemoci či dovolené. Existují i pojmy celková zaměstnanost, která představuje zaměstnanost v celé ekonomice a zaměstnanost v civilním sektoru, zde nepatří příslušníci armády.

1.2 Nezaměstnaní

Osoby, které dosáhli věku 15ti let a starší, které splňují následující podmínky:

- aktivně hledají práci
- nejsou zaměstnané

- jsou připraveny k okamžitému nástupu do práce, nebo do 14ti dnů. [4]

1.3 Ekonomicky aktivní obyvatelstvo (pracovní síla)

Spadají zde osoby, které dosáhli věku 15ti let a starší, a splňují podmínky pro zařazení do předchozích dvou skupin zaměstnaní nebo nezaměstnaní.

1.4 Ekonomicky neaktivní obyvatelstvo:

Lidé, kteří zaměstnaní nemají ani si ho aktivně nehledají. Řadí se zde ženy na mateřské dovolené, studenti, důchodci, osoby zdravotně či fyzicky postižené neschopné vykonávat práci.

1.5 Trh práce

Trh je charakterizován jako střet nabídky a poptávky po práci.. Na tomto trhu nabízejí zaměstnavatelé pracovníkům práci za mzdu.

1.5.1 Problémy trhu práce

- malá nabídka volných pracovních míst na většině území republiky, která je nejkritičtější v regionech Moravskoslezského a Ústeckého kraje, nejvíce zasažených důsledky restrukturalizace a útlumů stávajících nosných odvětví,
- nesoulad mezi nabídkou pracovní síly a poptávkou po ní (strukturální nezaměstnanost)
- špatně nastavený systém sociálních dávek, motivujících občany k preferenci sociálních příjmů před pracovními příjmy, tyto podmínky demotivují nezaměstnaného k aktivnějšímu přístupu při hledání práce. [21]

2 MĚŘENÍ NEZAMĚSTNANOSTI

Míra nezaměstnanosti vyjadřuje podíl nezaměstnaných osob na pracovní síle v procentech.

$$U = \text{počet nezaměstnaných} / \text{pracovní síla} * 100$$

2.1 Další ukazatelé nezaměstnanosti:

2.1.1 Obecná míra nezaměstnanosti:

Vychází z výsledků šetření dle mezinárodních definic a doporučení. V čitateli se uvádí počet nezaměstnaných podle místa pobytu, jmenovatel zahrnuje ekonomicky aktivní obyvatelstvo dle místa pobytu. [4]

2.1.2 Specifická míra nezaměstnanosti:

V čitateli se zahrnuje počet nezaměstnaných dané skupiny obyvatel, například podle věku, zdravotního postižení, pohlaví, mateřství. Ve jmenovateli se zahrnuje pracovní sílu ve stejné skupiny obyvatel.

2.1.3 Míra registrované nezaměstnanosti:

Tento ukazatel zahrnuje informace pro výpočet z úřadů práce. V čitateli je zahrnut počet neumístěných uchazečů evidovaných na úřadě práce v okrese trvalého bydliště osoby hledající si práci. Jmenovatel zahrnuje počet registrovaných, neumístěných osob hledající si práci evidovaných na úřadech práce společně s počtem osob zaměstnaných v národním hospodářství. [4]

2.1.4 Míra ekonomické aktivity

Měříme ji pomocí podílu celkového počtu zaměstnaných a nezaměstnaných, tedy ekonomicky aktivního obyvatelstva na počtu osob starších patnácti let.

2.1.5 Míra dlouhodobé nezaměstnanosti

Vyjadřuje podíl mezi počtem nezaměstnaných více než jeden rok na ekonomicky aktivním obyvatelstvu.

2.2 Rizikové a diskriminované skupiny nezaměstnaných

Tyto skupiny, patří do nich osoby vyššího věku, absolventi škol, ženy, lidé s nízkou kvalifikací, zdravotně postižení, či Romové mají největší problém s hledáním a uplatnění se v novém zaměstnání. Proto je na tyto osoby musí být zaměřena aktivní politika zaměstnanosti. Níže jsou jednotlivé skupiny rozepsány.

2.2.1 Osoby vyššího věku

Čísla u nezaměstnaných nad 40 let jsou opravdu vysoká, a tato skupina občanů patří mezi nejdiskriminovanější. přitom jejich práce je stejně kvalitní, jsou zodpovědnější svědomitější. Pokud ale tito lidé ztratí práci, podléhají psychické bezradnosti, strachu, nejistotě a obav z nalezení nové práce. S vyšším věkem je člověk více navyklý na stereotyp zažité z minulosti, je málo flexibilní, proto hůře a pomaleji se přizpůsobuje novým životním situacím. Velmi často se stává, pokud je starší člověk znovu zaměstnán, cítí se nevyužitý a práce mu nepřináší uspokojení. Tímto se snižuje jejich kreativita a pracovní zápal, jsou málo aktivní. Čím lépe se dokáže vyrovnat novým podmínkám, tím lépe se vyrovnává se změnou zaměstnání. [3]

Firmy raději zaměstnávají mladé osoby, jelikož starší lidé považují jako „horší investici.“ Zde se ukazuje takzvané nepřímá diskriminace v zaměstnání, kdy zdánlivě neutrální upřesnění diskriminuje určitou skupinu obyvatel, např. „Nabízíme práci v mladém kolektivu“.

2.2.2 Zdravotně postižení

Citlivé téma mimo jiné je též zaměstnávání zdravotně postižených. Míra nezaměstnaných se zdravotním postižením se blíží hranici padesáti procent a na celkové nezaměstnanosti se podílela patnácti procenty. Doba jejich evidence na úřadu práce je několikrát delší než u ostatních nezaměstnaných. Firmy, které zaměstnávají zdravotně postižené, dostanou příspěvek či daňovou úlevu, tak zaměstnat zdravotně postiženého více finančně náročné být

nemusí. Tito občané se mohou uplatnit především v oborech, jako jsou například informatika.

2.2.3 Absolventi škol a mladiství

Při hledání svého prvního zaměstnání jsou také velmi znevýhodnění oproti ostatním čerstvým absolventům škol. Největším znevýhodněním je jejich nedostatečná praxe a malá orientace na trhu práce. Také zde hraje roli, jaká je vzdělanostní struktura těchto uchazečů. V oblastech, kde je hranice nezaměstnanosti vysoká, jsou znevýhodnění mezi velkým počtem uchazečů s praxí. I zde vstupuje aktivní politika zaměstnanosti. Firma, která zaměstná absolventa, je motivována úřadem práce v tom smyslu, že je ochoten platit část nákladů na tohoto nového zaměstnance do doby než se zaučí. Na druhou stranu mají mladí lidé výhody ve své flexibilitě, rychlému učení, nezávislosti na rodině a podobně.

2.2.4 Ženy

Důvodem problémového hledání práce pro ženy je dáno tím, že jsou více vázány na rodinu a domácnost než muži. Ti jsou více flexibilnější. Pokud ženy mají děti, přichází problém s větší absencí, která narušuje pracovní proces a tím pádem také dochází k horšímu hodnocení pracovnice a je menší ochota takové ženy zaměstnávat. Toto se týká především žen z neúplných rodin. Zaměstnavatelé dávají přednost vícesměnným provozům a nevytvářejí nová pracovní místa se zkrácenou pracovní dobou, která by byla pro tyto ženy vhodná. Spojit mateřské a pracovní povinnosti je velmi obtížné. [3]

2.2.5 Lidé bez kvalifikace

Tato skupina nezaměstnaných zahrnuje osoby se základním či žádným vzděláním. Patří sem lidé, kteří se obtížně vzdělávají a neprojevují snahu nalezení práce. Můžeme zde i zařadit osoby z okraje společnosti, sociálně nepřizpůsobivé, osoby po výkonu trestu. Trpí často deviantním chováním. Většina nezaměstnaných z této skupiny se od běžné společnosti jakoby „liší“. Mají svou kulturu, svůj vlastní specifický životní styl. [3]

2.2.6 Romské etnikum

S ohledem na stoupající nároky na uplatnění pracovní síly na trhu práce, kde důležitou roli hraje výše kvalifikace a kvalita sociálních dovedností, bude romské etnikum stále hůře zís-

kávat práci. Většina Romů má jen základní vzdělání a nemají zájem si zvyšovat kvalifikaci. [3]

3 DRUHY NEZAMĚŠTNANOSTI

Nezaměstnanost se dělí podle příčin vzniku na čtyři typy a to frikční, sezónní, strukturální a cyklickou.

3.1 Nezaměstnanost z hlediska příčin vzniku

3.1.1 Frikční nezaměstnanost

Nejčastější příčinou vzniku frikční nezaměstnanosti je přechod z jednoho zaměstnání na nové pracovní místo. Tento přechod může zabrat určitý čas, protože lidé obvykle nereagují na první nabídku práce, ale vybírají pro ně tu nejlepší. Dále se o frikční nezaměstnanosti hovoří, pokud si čerství absolventi škol hledají nové pracovní místo, ze také nalezení vhodného místa zabere určitý čas, ale předpokládá se, že ne na dlouhou dobu.. Do frikčních nezaměstnaných můžeme také zařadit ženy, které se vrací po mateřské dovolené. Frikční nezaměstnanost je přirozená a v běžném životě se jí nedá vyhnout. Vždy se budeme hledat práci, která nám nejlépe vyhovuje a zaručí nám spokojenost. Jen kdybychom přijali první nabízené místo by se o frikční nezaměstnanost nejednalo. Je krátkodobá, trvá přibližně do dvou měsíců a pohybuje se kolem 3%. Jde o dobrovolnou nezaměstnanost. [1,2,5]

Součástí frikční nezaměstnanosti je i tzv. sezónní nezaměstnanost. Vzniká v důsledku kolísání poptávky po práci. Projevuje se v oborech, které jsou závislé na počasí. Nezaměstnanost se objevuje v oborech, jako jsou stavebnictví, lesnictví, turismus, zemědělství.

3.1.2 Strukturální nezaměstnanost

K této nezaměstnanosti dochází v důsledku strukturálních změn v ekonomice. Existuje zde nesoulad mezi nabídkou a poptávkou v jednotlivých odvětvích, kdy jeden obor upadá, propouští se zaměstnanci a jiné se na druhou stranu rozvíjí. V České republice se tato nezaměstnanost nejvíce objevila po roce 1989, kdy na Ostravsku, kdy došlo k úpadku hutního průmyslu.. Lidé, kteří byli propuštěni již nemohli najít další uplatnění ve své profesi a museli si hledat práci v jiném oboru. Problém strukturální nezaměstnanosti řeší rekvalifikace či školení. Strukturální nezaměstnaní jsou povětšinou starší lidé a lidé s nižším vzděláním. Nejsou tolik adaptabilní a hůře se přizpůsobují novým podmínkám. Daleko lépe jsou na tom mladší lidé. Jsou flexibilnější, lépe zvládají zátěž jak po fyzické tak i psychické stránce, nedělá jim takový problém učit se novým věcem. Strukturální nezaměstnanost je delší

než frikční především z důvodu potřebné rekvalifikace, která zabere určitý čas. V některých případech může trvat i několik let. [2]

3.1.3 Cyklická nezaměstnanost

Je způsobena cyklickými změnami ve výkonu hospodářství. Celková poptávka po práci je nízká a z tohoto důvodu se zvyšuje nezaměstnanost, zároveň se snižují celkové výdaje a produkt. Cyklická nezaměstnanost trvá tak dlouho, dokud se produkt nedostane do fáze růstu. Řadí se do nedobrovolné nezaměstnanosti. [5,7]

3.2 Nezaměstnanost z hlediska dobrovolnosti

3.2.1 Dobrovolná nezaměstnanost

Vzniká, pokud člověk dává přednost svému volnému času. Příčinou může být dostatečné finanční zabezpečí, studium či není spokojen s nabídkou práce.. Lidé také nemusí mít o nabízenou práci zájem z důvodu neplnění jejich nároků. Zpravidla nechtějí pracovat za mzdu, kterou jim zaměstnavatelé nabízejí, a proto raději pobírají sociální dávky. V této situaci je poptávka po práci nižší než její nabídka. Délka nezaměstnanosti se odvíjí od toho, po jakou dobu může člověk pobírat sociální dávky. Pokud nejsou dávky vysoké, nebo na něj již člověk nemá nárok tak si začíná aktivně hledat práci a tímto se dobrovolná nezaměstnanost snižuje. [8]

3.2.2 Nedobrovolná nezaměstnanost

Příčinou nedobrovolné nezaměstnanosti je vyšší poptávka po práci než její nabídka. Lidé sice aktivně hledají práci, jsou i schopní pracovat za nižší mzdu, ale nejsou volná pracovní místa. V této skupině nezaměstnaných převládají lidé s nízkou kvalifikací, nízkým dosaženým vzděláním či osoby bez praxe.

3.3 Další druhy nezaměstnanosti

3.3.1 Neúplná nezaměstnanost

Patří sem zaměstnanci, kteří jsou povinni pracovat jen na zkrácený úvazek, nebo se plně nevyužívá jejich kvalifikace a schopnosti. V této situaci zaměstnanci zkracují pracovní

dobu, či přecházejí na sdílení pracovního místa, což znamená, že se o jedno pracovní místo dělí více osob. Zaměstnavatelům se tímto krokem snižují mzdové náklady a zvyšuje flexibilita při změnách v podniku. [6]

3.3.2 Nepravá nezaměstnanost

Příčinou této nezaměstnanosti jsou lidé, kteří sice jsou vedeni jako nezaměstnaní na úřadech práce, ale práci si nehledají a pobírají sociální dávky. Tito lidé, pokud pracují, pracují nelegálně v šedé ekonomice. [6]

3.3.3 Job stagnation

V této situaci vysoká míra nezaměstnanosti brzdí prostorovou a profesní mobilitu lidí. Ačkoliv lidé nejsou ve svém zaměstnání zcela spokojeni, novou práci si nehledají z důvodu problémů s případným hledáním nového místa. [6]

3.3.4 Skrytá nezaměstnanost

Patří zde lidé, kteří nejsou v evidenci úřadů práce ani nejsou nikde zaměstnaní a zaměstnání nehledají. Při dostatečné nabídce práce by ji ale přijali. Skrytí nezaměstnaní nehledají práci na úřadech, ale pomocí alternativ. Například pomocí přátel, inzertních novin, pracovních agentur a podobně. Skrytou nezaměstnanost tvoří také lidé, kteří jsou na rekvalifikacích, ženy, mládež či lidé na veřejně prospěšných pracích. Bohužel, skrytá nezaměstnanost je poměrně vysoká. [6]

3.3.5 Plná zaměstnanost

Jedná se o zaměstnanost, kdy je rovnováha mezi nabídkou a poptávkou po práci. V tomto případě existuje velmi nízká nedobrovolná nezaměstnanost. Při snížení svých nároků člověk práci vždy najde. [3]

3.4 Dlouhodobá nezaměstnanost

Délka dlouhodobé nezaměstnanosti není přesně definovaná. Eurostat uvádí dobu trvání delší než jeden rok. V další zdrojích se můžeme dočíst o odlišné definici této problematiky, nejčastěji se pohybuje od 6 do 24 měsíců. Tato nezaměstnanost je spojena s častým výskytem období opakované nezaměstnanosti v době pracovní kariéry člověka. Dlouhodobá

nezaměstnanost se nejvíce odráží u nekvalifikovaných občanů, absolventů škol, kteří, pokud se včas nezpracují a nezískají pracovní návyky, jsou hůře zaměstnatelní a snižuje se kvalita jejich práce., zdravotně postižených, žen s malými dětmi a především pak mezi zdravotně a tělesně postiženými lidmi. [16]

Dlouhodobá nezaměstnanost je ovlivňována několika činiteli:

- nezájem a diskriminace určitých kategorií ze strany zaměstnavatelů
- nezájem o málo placená místa ze strany uchazečů o zaměstnání
- hodnotová orientace některých skupin uchazečů o zaměstnání
- nedostatečná kvalifikace, málo pracovních zkušeností, malá sebedůvěra
- další okolnosti (dojíždění)

Při dlouhodobé nezaměstnanosti je člověk dlouhou dobu mimo pracovní proces. Tato situace přináší mnoho problémů. Řadíme mezi ně j ztrátu pracovních návyků a kvalifikace, sociální izolaci, alkoholismus a drogy. Mnoho těchto nezaměstnaných končí na okraji společnosti. Po počátečním šoku způsobeném rychlou změnou životního stylu se nezaměstnaní co nejrychleji svoji nepříznivou životní situaci změnit. Problém nastává v okamžiku, kdy se jim situace nedaří změnit, čím déle je člověk nezaměstnaný, tím hůře se mu práce hledá. Pokud nenachází východisko, postupně rezignuje, stává se lhostejným. Důsledkem dlouhodobé nezaměstnanosti jsou postupné psychické a tělesné potíže, v tomto případě nejde o lenost nebo ztráta chuti do práce. Ztráta sebedůvěry, konflikty ve společnosti, úpadek osobnosti. [16]

Tento problém se podle průzkumů netýká osob, které jsou silné psychicky a duševně. Mají silnější morálku, podporuje je rodina, Potom i osoby s vyšší kvalifikací, vzděláním, a osoby s dostatečnými úsporami. [16]

Délku trvání nezaměstnanosti prodlužují krátkodobá nepružnost trhu práce (nedostatečná informovanost na poli trhu práce), rozdíl mezi strukturou poptávky a nabídky práce, nezaměstnaným chybí potřebné dovednosti a vědomosti, které zaměstnavatelé požadují, neochota k rekvalifikacím. Mezi sociální následky dlouhodobé nezaměstnanosti patří především snížení životní úrovně člověka, růst napětí v rodině a v a jiných mezilidských vztazích, deprese, ztráta motivace a pocit bezmocnosti. [16]

4 POLITIKA ZAMĚSTNANOSTI

Hlavním cílem politiky zaměstnanosti je dosáhnout co nejvyšší zaměstnanosti a zároveň předcházení nezaměstnanosti. Politiku zaměstnanosti zaštiťuje ministerstvo a úřady práce s podporou ostatních subjektů objevujících se na trhu práce. Jedná se především o odborové organizace, a zaměstnavatele. Dále pak také spolupracuje s územními samosprávnými celky, profesními organizacemi, sdruženími osob se zdravotním postižením a organizacemi zaměstnavatelů. [21]

Státní politika zaměstnanosti usiluje o:

- dosažení rovnováhy mezi nabídkou a poptávkou po pracovních silách,
- produktivní využití zdrojů pracovních sil,
- zabezpečení práva občanů na zaměstnání. [10]

4.1 Aktivní politika zaměstnanosti

APZ se nezaměřuje jen na zájemce o práce, ale i na zaměstnance, kteří nepovažují svou pracovní pozici za stabilní. Z toho vyplývá, že se chce předcházet nezaměstnanosti.

Nástroje aktivní politiky zaměstnanosti:

- rekvalifikace
- investiční pobídky
- veřejně prospěšné práce
- společensky účelná pracovní místa
- překlenovací příspěvek
- příspěvek na dopravu zaměstnanců
- příspěvek na zapracování
- příspěvek při přechodu na nový podnikatelský program

APZ navíc ještě zahrnuje poradenství při volbě povolání, informuje o podpoře osob se zdravotní postižením, přípěvcích při jejich zaměstnávání a poskytuje další poradenskou činnost v oblasti řešení nezaměstnanosti. [21]

Rekvalifikace

Úřady práce zabezpečují rekvalifikaci pro zájemce o zaměstnání v případech, kdy kdy poptávka po práci neodpovídá její nabídce, případná rekvalifikace umožňuje nové nebo další uplatnění ve vhodném zaměstnání. [17]

Rekvalifikací se rozumí získání nové kvalifikace nebo rozšíření stávající kvalifikace uchazeče o zaměstnání. Při určování obsahu a rozsahu rekvalifikace se vychází z dosavadní kvalifikace, zdravotního stavu, schopností a zkušeností fyzické osoby, která má být rekvalifikována formou získání nových teoretických znalostí a praktických dovedností v rámci dalšího profesního vzdělávání. Za rekvalifikaci se nepovažuje studium na středních a vysokých školách. [17]

Rekvalifikace se uskutečňuje na základě dohody mezi úřadem práce a uchazečem o zaměstnání nebo zájemcem o zaměstnání, vyžaduje-li to jejich uplatnění na trhu práce. Za účastníka rekvalifikace hradí úřad práce náklady rekvalifikace a může mu poskytnout na úhradu prokázaných nutných nákladů spojených s rekvalifikací (stravné, jízdné, nocležné) Rekvalifikace může být na základě dohody s úřadem práce prováděna i u zaměstnavatele v zájmu dalšího pracovního uplatnění jeho zaměstnanců. Zaměstnavateli, který provádí rekvalifikaci svých zaměstnanců, nebo rekvalifikačnímu zařízení, které pro zaměstnavatele tuto činnost zajišťuje, mohou být plně nebo částečně hrazeny náklady rekvalifikace zaměstnanců. [17]

4.2 Pasivní politika zaměstnanosti

Hlavním úkolem PPZ je poskytování sociální dávek a příspěvků a podporu nezaměstnaným po dobu, než si najdou práci. Tyto finance se čerpají z dávek sociálního a zdravotního pojištění. Výše těchto dávek by neměla překročit určitou mez, aby se člověk nespokojil z výši dávek a nepřestal hledat práci. V krajním případě by toto mohl vést k dobrovolné nezaměstnanosti. Výše dávek musí být nastavená takový způsobem, aby nezaměstnaného stále motivovala k hledání zaměstnání a neuspokojila ho výše dávek. [17]

II. PRAKTICKÁ ČÁST

CHARAKTERISTIKA ZLÍNSKÉHO KRAJE

4.3 Správní členění

Obr. 2 Kraje České republiky [19]

Zlínský kraj vznikl 1. lednu 2000 na základě ústavního zákona č. 347 ze dne 3. prosince 1997 o vytvoření vyšších územních samosprávných celků z okresů Zlín, Kroměříž a Uherké Hradiště, které patřily k Jihomoravskému kraji, a okresu Vsetín, který spadal do Severomoravského kraje. S Olomouckým krajem tvoří region soudržnosti Střední Morava. Ve Zlínském kraji se nachází 305 obcí, 13 správních obvodů obcí s rozšířenou působností, pod nimiž působí 25 obcí s pověřeným úřadem. [9]

4.4 Poloha a vnější vztahy

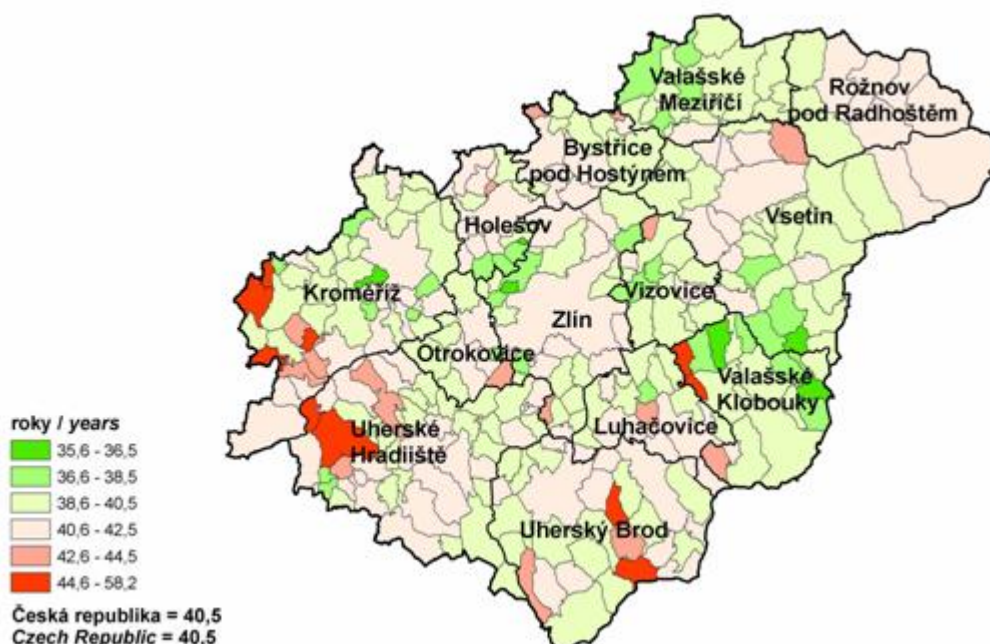
Zlínský kraj se nachází na východním okraji České republiky u hranic se Slovenskem. Na severu sousedí s krajem Moravskoslezským, na severozápadě s Olomouckým a na jihozápadě s Jihomoravským krajem. Kraj má rozlohu 3964 km², kterou je po Hlavním městě Praha, Karlovarském a Libereckém kraji, čtvrtým nejmenším krajem v republice.

Z geografického hlediska má území kraje poměrně členitý charakter. Z větší části je území kopcovité, tvořené pahorkatinami a pohořími. V severní části se táhnou Moravskoslezské

Beskydy, ve kterých se vypíná nejvyšší bod kraje Čertův mlýn, na výhodní straně postupně přechází v Javorníky a na výhodě Bílé Karpaty, které tvoří přírodní hranici se Slovenskem. Na jihu od Moravskoslezských Beskyd se rozkládá Hostýnsko – Vsetínské vrchy a Vizovická vrchovina. Na západní straně se tyčí lesnaté pohoří Chřiby. Rovinatá úrodná oblast se táhne v povodí řeky Moravy na Hané na Kroměřížsku a Slovácku na Uherskohradištsku. Od západu Olomouckého kraje až po hranici okresu Zlín se táhne Hornomoravský úval. Kolem řeky Moravy od Uherskohradištska směrem na jih vyplňuje krajinu Dolnomoravský úval. Největší řekou Zlínského kraje je již výše zmiňovaná Morava, do které vtéká mnoho menší řek. Mezi menší řeky patří Senice, Olšava, Bečva, Březnice či Vlára. [11,12]

4.5 Obyvatelstvo

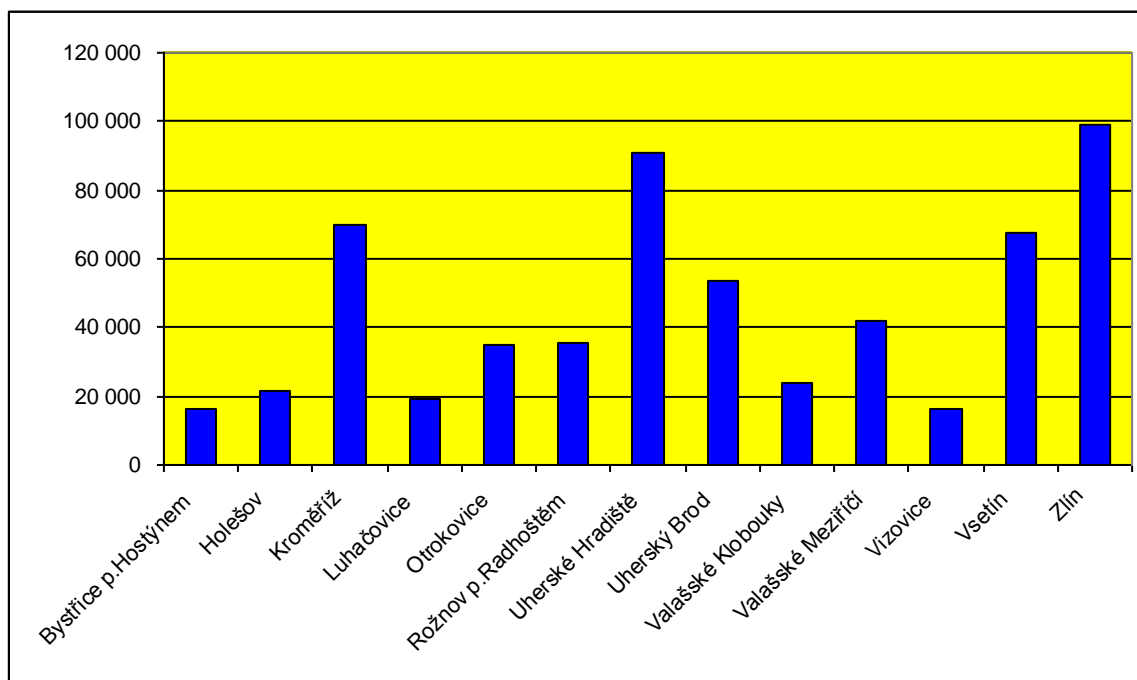
Populace je z velké části tvořena venkovským obyvatelstvem. V kraji se nenachází žádné město s více než 100 000 obyvateli. Počet mladých lidí a osob v produktivním věku převyšuje počet důchodců, což je z ekonomického hlediska počtu pracovních sil příznivé. [9]

Obr. 3 Průměrný věk obyvatelstva v obcích Zlínského kraje [13]

Podle kartogramu je patrné, že nejstarší populace ve Zlínském kraji se nachází v obcích na jihozápadě a jihu území ve právních obvodech Kroměříž, Uherské Hradiště a Uherský

Brod. V budoucnu se dá očekávat, že právě zde se může vzhledem k demografickému vývoji zvyšovat nezaměstnanost. Mladší populace žije na území Valašskokloboucka a Valašskomeziříčska.

Obr. 4 Počet obyvatel v území obcí s rozšířenou působností [20]

Z analýzy počtu obyvatel je patrný největší počet obyvatel v obcích s rozšířenou působností Zlín, Vsetín, Uherské Hradiště a Kroměříž. Populace na těchto území překračuje hranici 60000 lidí. Mezi správní obvody s nejnižší populací se řadí Vsetín, Vizovice a Luhačovice, které obývá méně než 20000 obyvatel.

4.6 Zemědělství

Kraj můžeme rozdělit do dvou základních částí. První z nich tvoří nížinné oblasti řeky Moravy, Dolnomoravského a Hornomoravského úvalu. Nachází se zde úrodné hnědozemě, černozemě a kvalitní lužní půdy. Pěstují se zde náročnější zemědělské plodiny, ovoce a zelenina. Druhou část tvoří horská, zemědělstvím téměř nedotčená území. Většina půd je chudá na minerály kromě draslíku a hořčíku, s nedostatkem humusu, jde o hnědé půdy a podzoly. Na horských loukách se naskýtají možnosti pro specifické formy zemědělské produkce, jde například o pastevectví, agroturistiku a podobné aktivity, které souvisí se zacho-

vání jedinečného rázu krajiny a kultur. Jde o turisticky přitažlivé projekty, které ovšem ještě teprve čekají na své plné využití. [9]

4.7 Průmysl

Zlínsko bývalo v minulosti plným právem považováno za ekonomicky silnou oblast s výraznou koncentrací velkých průmyslových podniků. Obuv, pneumatiky, stroje a letadla, to byly produkty tradičně spojované s centrem regionu.

Problém nastal začátkem 90. let Z důvodu restrukturalizace v průmyslu a privatizací. Hospodářská situaci Zlína a okolí se začala zhoršovat. Negativní roli sehrála také špatná dopravní obslužnost území, jelikož Zlínem neprochází žádná hlavní ani železniční cesta. Také negativní důsledky na hospodářství mělo odtržení od Slovenska, s nímž do té doby fungovaly významné obchodní vztahy, a rovněž rozpad většiny zavedených vědecko-výzkumných pracovišť. Důsledkem je současná podprůměrná tvorba hrubého domácího produktu, třebaže je region nadále vnímán jako bohatá a dynamická oblast v rámci České republiky. V současnosti tvoří průmyslový potenciál Zlínského kraje podniky zabývající se zpracovatelským průmyslem. Zejména jde o podniky průmyslu kovodělného, dřevozpracujícího, elektrotechnického a textilního. [22]

4.8 Cestovní ruch

Zlínský kraj se může pyšnit mnoho turistickými oblastmi. Zajímavý pro turisty je z množství přírodních, kulturních a historických památek. Jen na Zlínsku a okolí lze najít současně hory, zahradní architekturu, lázně, vinařská údolí, pozůstatky Velkomoravské říše, řadu církevních památek a historických bude, i ukázky moderní baťovské funkcionalistické architektury. Tato rozmanitost je daná tím, že se zde setkávají tři etnografické a geografické celky. Haná, Slovácko a Valaško

Mnoho návštěvníků přijíždějí každoročně za zdravím, relaxací a odpočinkem do největších moravských lázní Luhačovic. Lečí se zde problémy dýchacích cest, trávicího ústrojí, diabetu a pohybového aparátu. Známé jsou léčivými prameny, příznivými klimatickými podmínkami a také typickou architekturou secesních staveb Dušana Jurkoviče. Region nabízí bohaté sportovní vyžití. Kvalitní lyžařské dráhy pro sjezd i běh skýtají například Pustevny, Portáš, Velké Karlovice, hřebeny Chřibů a Hostýnských vrchů. Podél toku řeky Moravy

prochází Moravská cyklostezka, která navazuje na rakouské a slovenské cyklostezky. Nově byla vybudován Hostýnská běžecká magistrála, je vhodná jak pro začátečníky i pokročilé, navazuje na ni mnoho turistických tras a ve své celé délce měří 52 kilometrů. Horolezci můžou trénovat v Pulčínských, Lačnovských nebo Čertových skalách. Originální zážitek přináší plavba po Baťově kanálu, jsou zde vodní nádrže Horní Bečva, Bystřička, Ostrožská Nová Ves, Rusava, Pozlovice a Smrad'avka. Velmi turisticky známá je Podzámecká i Květná zahrada a arcibiskupský zámek v Kroměříži, které jsou zapsány do Listiny světového dědictví UNESCO. Za zmínku stojí Holešov s muzeem židovské kultury, gotický hrad Buchlov, barokní zámek v Buchlovicích nebo poutní místo Velehrad. Jediný je památník Velké Moravy ve Starém Městě, Valašské muzeum v přírodě a skanzen v Rožnově pod Radhoštěm, stavby Pustevnách, socha pohanského boha Radegasta a sousoší Cyrila a Metoděje na Radhošti. K událostem dokumentujícími národopisnou bohatost regionu patří Fašank ve Strání, Jízda králů ve Vlčnově nebo Kopaničářské slavnosti ve Starém Hrozenkově. Každoročně se v Uherském Hradišti koná Letní filmová škola a ve Zlíně Mezinárodní festival filmů pro děti a mládež. Vděčným centrem návštěvníků je i zoologická zahrada se zámekem na Lešné. [11]

4.9 Doprava

Silniční síť ve Zlínském kraje tvoří 2091 km silnic I, II, a III. třídy což představuje 3,8% z celkové délky silnic v České republice. Hustota silniční sítě je vysoce podprůměrná oproti celé České republice, činí 0,53 km/km² oproti 0,69 km/km² republikovému průměru, to je o celých 24 %. Mezi nejzatíženější úseky silniční dopravy v kraji patří tyto úseky:

- Otrokovice – Zlín – Vizovice
- Buchlovice – Staré Město – Uherské Hradiště – Kunovice
- Valašské Meziříčí – Vsetín
- Valašské Meziříčí – Rožnov pod Radhoštěm
- Tlumačov – Otrokovice – Napajedla – Staré Město
- Kroměříž – Hulín

Nejvyšší hodnota hustoty dopravy v kraji byla naměřena ve Zlíně na silnici I/49 a to 28 886 vozidel za den, následuje Uherské Hradiště 26 627 vozidel/ den. V rozmezí 15 000 – 25 000 vozidel za den se objevuje v Otrokovicích, Hulíně, Kroměříži, Starém Městě a Kunovicích. Vysoký podíl těžkých vozidel na celkovém počtu se objevuje v úseku od hranic Moravskoslezského kraje po Valašské Meziříčí – 44% a úseku od hranic Jihomoravského kraje po Slavkov – taktéž 44%. [14]

5 SPRÁVNÍ OBVODY OBCÍ S ROZŠÍŘENOU PŮSOBNOSTÍ

Obr. 5 Obce s rozšířenou působností ve Zlínském kraji [19]

ORP představují takové obce, které vedou výkon státní správy v přenesené působnosti státní správy. Vznikly k 1. 1. 2003 v rámci reformy územní veřejné správy. V jimi spravovaném území se nacházejí i obce s pověřeným úřadem. ORP mají na starosti tyto činnosti:

- evidence obyvatel,
- vydávání cestovních a osobních dokladů, řidičských průkazů, technických průkazů,
- evidence motorových vozidel,
- živnostenské oprávnění,
- výplata sociálních dávek,
- sociálně-právní ochrana dětí,
- péče o staré a zdravotně postižené,
- vodoprávní řízení, odpadové hospodářství a ochrana životního prostředí,

- státní správa lesů, myslivosti a rybářství,
- doprava a silniční hospodářství [13]

Ve Zlínském kraji se nachází 13 obcí s rozšířenou působností, patří mezi ně Bystřice pod Hostýnem, Holešov, Kroměříž, Luhačovice, Otrokovice, Rožnov pod Radhoštěm, Uherské Hradiště, Uherský Brod, Valašské Klobouky, Valašské Meziříčí, Vizovice, Vsetín, Zlín.

Níže je popsána stručná charakteristika obcí.

5.1 Bystřice pod Hostýnem

Ve Zlínském kraji z hlediska počtu obyvatel je nejmenší Bystřice pod Hostýnem. Svou rozlohou se řadí na desáté místo, hustotou 97 obyvatel na km² je druhým nejmenším v kraji. Spadá pod ní 13 obcí a jedno město.

Na východní straně území se rozkládá Hostýnskovsetínská hornatina. Území je silně zalesněno. Západní část území je součástí Hornomoravského úvalu. Třetinu rozlohy oblasti zaujímají lesy, podíl lesní půdy je třetí největší v kraji. Nejvýznamnějším turistickým lákadlem Bystřicka je Hostýn, poutní místo, které je nejnavštěvovanější na Moravě. Vrchol Hostýna se rozkládá do dvou částí, severně je postavená větrná elektrárna a rozhledna, na západní straně kopce můžeme navštívit barokní chrám Nanebevzetí Panny Marie a křížovou cestou Dušana Jurkoviče. Centrem regionu je Bystřice pod Hostýnem se zámek, který byl přestavěn z původní renesanční tvrze. Nyní zde sídlí městská samospráva. Region nabízí spoustu rekreačních a sportovních možností, v oblasti jsou dvě známé rekreační oblasti Rajnochovicko a Rusava. Vyhledávanými lyžařskými středisky jsou kopce Tesák a Troják. V oblasti se nachází několik přírodních rezervací s původním lesním porostem, jako jsou např. Čerňava, Kelčský Javorník, či Obrány. V minulosti stálo v této oblasti několik hradů, které se však nedochovaly a dnes je možné vidět z nich pouze zbytky zdiva. Jedná se o hrady Obrány, Chlum, Křídlo a hrad Šaumberk. Národopisně patří tato oblast do Hostýnského Záhoří a tvoří předěl mezi Hanou a Valašskem. [15]

5.2 Holešov

ORP Holešov leží na rozmezí Hané a Valaška. Správní území města tvoří vedle samotného Holešova místní části Všetuly Dobrotice, Količín, Tučapy a Žopy. Je druhým nejmenším správním obvodem v kraji. Svou rozlohou zabírá asi 3% území kraje, počet obyvatel

přibližně 21 737. Spadá pod něj 13 obcí, více než polovina z celkového počtu obyvatel obvodu žije přímo ve městě Holešov.

Holešovsko se nachází v oblasti Holešovské plošiny v části Hornomoravského úvalu. V tomto obvodu je největší podíl zemědělské půdy, na celkové rozloze se podílí jednou třetinou. Taktéž má největší podíl orné půdy.

Město je průmyslovým a společenským centrem Mikroregionu Holešovsko, nachází se zde barokní zámek s parkem, kostel sv. Anny a morový sloup. Na okraji města je k vidění Šachova synagoga, a pozůstatky židovského hřbitova.

V obci Rymice je postaven malý skanzen, ve kterém je rekonstruován soubor původních obydlí drobných zemědělců a venkovských řemeslníků. Můžeme zde také vidět expozici, jak v minulosti vypadala kovárna či sedlářská díla.

Kulturní zajímavostí je kostel v Míškovicích postavený v konstruktivistickém slohu. Dále je možno v obvodu navštívit přílepský zámek s parkem ve kterém je postaven smírčí kříž na památku bitvy, která zde měla proběhnout v 17. století mezi vzbouřenými Valachy a císařskou armádou

Mezi přírodní památky je zařazen Kurovický vápencový lom s jezírkem a habrodubový lesík. Oblast nabízí řadu značených cyklistických tras, možnost koupání v přírodních nádržích, rybaření na rybnících v okolí Žeranovic. Turistickou atrakcí je westernový areál v obci Jankovice. [15]

5.3 Kroměříž

Je třetím největším správním obvodem v kraji. Spravuje 46 obcí, což je druhý největší počet v kraji. Na tomto území se nachází 5 měst a žije v nich téměř 70 procent obyvatel. Leží v západní části Zlínského kraje a sousedí na západě s Jihomoravským krajem a na severu s Olomouckým krajem. Na východě jsou jeho sousedy správní obvody Zlínského kraje Holešov a Otrokovice, na jihu sousedí se správním obvodem Uherské Hradiště. Krajina je zde nížinná a velmi úrodná, kromě části kam zasahují Chřiby. Geograficky se území rozkládá v Hornomoravském úvalu podél řeky Moravy. Podíl zemědělské i orné půdy je druhý nejvyšší v rámci kraje. Centrem této oblasti je Kroměříž, jehož památky Arcibiskupský zámek, Podzámecká a Květná zahrada jsou zapsány do seznamu kulturních památek UNESCO. Arcibiskupský zámek je raně barokní a je v něm umístěna obrazárna. V areálu

zámku se nachází Podzámecká zahrada se stavbami, jako jsou Pompejanská kolonáda, Paví dvůr, Rybářský pavilon a Colloredova kolonáda. V Květné zahradě je letohrádek v podobě rotundy, kolonáda, a bludiště tvořeno živým plotem. K dalším památkám Kroměříže náleží kostel sv. Mořice, barokní kostel Nanebevzetí Panny Marie, Kostel sv. Jana Křtitele. K turistickým zajímavostem se řadí i barokní hřbitov ve Střílkách, židovský hřbitov v Koryčanech, zřícenina hradu Cimburk nebo lovecký zámek v Chropyni. V oblasti se nachází řada bývalých zámků. Mezi chráněná krajinná území a přírodní památky patří písčivcové skalisko Kazatelna, které připomíná kazatelnu a skalní útvar Komínky v Chříbech. [15]

5.4 Luhačovice

Správní obvod Luhačovice leží v jihovýchodní části Zlínského kraje. Počtem obyvatel je třetím nejmenším a svou rozlohou pátým nejmenším správním obvodem ve Zlínském kraji. Krajinný ráz je tvořen Bílými Karpatami a zejména Vizovickou vrchovinou, jejíž jihovýchodní část se také nazývá Luhačovická vrchovina. Nejvíce území zaujímají lesy, podíl zemědělské půdy představuje 42,5 %. Na území vyvěrá mnoho minerálních pramen. V luhačovské oblasti se vyskytují uhličitě vody a sírné vody. Nejznámějším pramenem je Vincentka, která se jako jediný pramen plní do lahví. Centrem oblasti je lázeňské město Luhačovice, kterému nezaměnitelný ráz vtiskly stavby architekta Dušana Jurkoviče. Navrhl stavby, jako jsou Vodoléčebný ústav s lázeňskou plovárnou se slunečními lázněmi, Jurkovičův dům nebo dům Jestřábí. V roce 2002 se v Luhačovicích postavila fontána, která je součástí kruhového objezdu. Stranou od lázeňského centra leží barokní zámek. Poblíž města se nachází přehradní nádrž Pozlovice, nyní využívaná jen k rybaření, koupání je zde zakázáno z důvodu výskytu sinic. Druhým centrem tohoto obvodu je město Slavičín, bohaté na své kulturní a historické památky. Je již mnoho let provozovatelem muzea, ve kterém je trvale instalována expozice zabývající se leteckou bitvou, která se 29. srpna roku 1944 odehrála ve vzdušném prostoru Slavičina. V lesích mezi obcemi Pozlovicemi a Podhradím zbytky hradu Starý Světlov. [15]

5.5 Otrokovice

Nejmenším správním obvodem v kraji se zároveň největší průměrnou hustotou. Obvod spravuje 8 obcí a 2 města. Nachází se na hranici Dolnomoravského a Hornomoravského

úvalu kolem toku řeky Moravy, která zde vytváří řadu mrtvých ramen. Ze severu zde zasahuje okraj Chřibů a jihovýchodně Hostýnské Podíl zemědělské půdy je 61 procent, což je třetí nejvyšší podíl v kraji. Mezi turisty je velmi oblíbený 50 km dlouhý Baťův kanál, který je splavný z Otrokovic až do Strážnice. Za zmínku stojí také hřebčín v Napajedlech a areály rekreační areály Pahrbek v Napajedlech a Štěrkoviště v Otrokovicích. Centrem oblasti jsou Otrokovice, které se rozrostly v období výstavby Baťovy továrny. Kromě památek moderní funkcionalistické baťovy architektury je v Otrokovicích významnou stavbou i římskokatolický kostel sv. Vojtěcha nebo budova kulturního a informačního centra Otrokovická Beseda. Dalším městem jsou Napajedla, ve kterých se nachází barokní zámek s parkem, ke němuž náleží komplex původních stájí hřebčina. K dalším historickým budovám města patří novorenesanční budova radnice na náměstí a barokní kostel sv. Bartoloměje. Střed města byl vyhlášen městskou památkovou zónou. V oblasti se nachází přírodní památka Na letišti, žije zde mnoho vzácných obojživelníků. [15]

5.6 Rožnov pod Radhoštěm

Toto město ve svém správním obvodu zahrnuje nejméně obcí. Rozlohou a počtem obyvatel leží přibližně uprostřed mezi správními obvody Zlínského kraje. Obvod spravuje 7 obcí. Povrch oblasti je převážně hornatý, většinu ji tvoří Moravskoslezské Beskydy. Nížina je pouze v údolí Rožnovské Bečvy. Nejznámější horou je Radhošť, na jejímž vrcholu je socha posvátného boha Radegasta. V oblasti je druhý nejvyšší podíl lesní půdy v kraji, představuje 58,3 % rozlohy správního obvodu. Podíl zemědělské tvoří necelých vzhledem k hornaté krajině 38%. Centrem této oblasti je Rožnov pod Radhoštěm. Je zde postaveno Valašským muzeum v přírodě, ve kterém je zachycena minulost Valaška. Ve třech částech Dřevěné městečko, Valašská dědina a Mlýnská dolina je zahrnuto množství originálních staveb. Součástí prohlídek je i program s ukázkami starých způsobů domácí práce a řemesel. Mezi hojně navštěvované akce patří Rožnovské slavnosti a jarmarky. Valašské muzeum v přírodě je Národní kulturní památkou. Kromě skanzenu je významnou archeologickou památkou zřícenina hradu Rožnova na kopci Hradisku. V regionu se nachází i nejmladší město kraje Zubří, které statut města získalo teprve v roce 2002. Významným turistickým lákadlem je areál Pusteven v blízkosti hory Radhošť. Pustevnám dominují dřevěné stavby postavené v lidovém slohu architektem Dušanem Jurkovičem. Stejně jako muzeum v Rožnově pod Radhoštěm jsou i Poustevny Národní kulturní památkou V zimě stá-

vají vyhledávaným lyžařským střediskem s mnoha vleky a sjezdovkami, které uspokojí jak náročné lyžaře, tak i začátečníky. Dalším významným rekreačním a turistickým místem uprostřed hřebene Vsetínských vrchů je okolí Soláně. V létě je areál vhodný pro turistické i cykloturistické cesty do celé oblasti Beskyd. Na území správního obvodu se nachází přírodní památka Poschla, území s výskytem vzácných rostlin. [15]

5.7 Uherské Hradiště

Území obvodu Uherské Hradiště zahrnuje největší počet obcí. Rozlohou a počtem obyvatel se řadí na druhé místo v rámci kraje. Přestože počet měst je nejvyšší ze všech správních obvodů v kraji, podíl městského obyvatelstva je s 52,5 % pátý nejnižší. Krajina je velmi rozmanitá, na západě oblasti se rozkládá pohoří Chřiby. Směrem k východu se pohoří svažuje do Dolnomoravského úvalu. Téměř 60 % představuje zemědělská půda, podíl orné půdy je třetí nejvyšší v kraji. Příhodné klima i strategická poloha na důležité křižovatce obchodních cest u řeky přitahovalo osadníky už od starší doby kamenné, doloženo je i osídlení keltské a římské. Nachází se zde několik archeologických lokalit. K nejvýznamnějším patří města Staré Město-Uherské Hradiště a Kunovice. K významným památkám patří středověký obranný hrad Buchlov, ke kterému patří i nedaleká kaple sv. Barbory, zámek v Buchlovicích s parkem plným vzácných jehličnatých a listnatých stromů. Centrem oblasti je město Uherské Hradiště s bohatou historií a řadou památek, k nimž patří barokní farní kostel, morový sloup nebo lékárna U Zlaté koruny. V regionu se nachází významné centrum náboženského života, poutní místo Velehrad, se kterým se spojuje cyrilometodějská a velkomoravská tradice. Oblast je bohatá mnoha tradicemi, zvyky, obřady, lidovou písní, hudbou a slovesností. Nejtradičnější slavností na Slovácku jsou hody, jejichž součástí jsou krojované průvody se zvykoslovnými obřady a taneční veselice. Dlouhou tradici, má využití zdejších léčivých vod, dnes jsou navštěvovaná lázeňská zařízení v Ostrožské Nové Vsi nebo lázně Leopoldov v Buchlovicích-Smrad'avce. [15]

5.8 Uherský Brod

Svou rozlohou je čtvrtým největším správním obvodem v kraji, počtem obyvatel je na šestém místě. Má nejnižší podíl městského obyvatelstva v kraji. Uherský Brod spravuje 30 obcí, z toho ve dvou městech žije 41,2 % obyvatel. Převážnou část území pokrývá pohoří Bílé Karpaty, pro něž jsou typické táhlé hřebeny, bohaté louky se skupinami osamě-

lých stromů a obce s výraznou lidovou architekturou. Nejvyšší horou je Velká Javořina v Bílých Karpatech na hranici se Slovenskem ve výšce 970 m n.m. Uherskobrodské části Karpat dominují především Moravské Kopanice s typickou roztroušenou zástavbou a mozaikou sušších míst, mokřadů, drobných lesíků, křovin a nevelkých políček. Centrem Kopanic je Starý Hrozenkov, ve kterém se každý rok konají tradiční Kopaničářské slavnosti za účasti folklórních souborů z obou stran moravsko-slovenského pomezí. Celá oblast je součástí národopisného regionu Slovácko, a proto i v ostatních obcích se udržují lidové tradice. Nejznámější je Vlčnovská slavnost jízda králů. Největším centrem osídlení je město Uherský Brod s řadou starobylých památek, ke kterým patří budova radnice, barokní stavba palácového charakteru Panský dům, kostel Mistra Jana Husa, barokní farní kostel a dominikánský kostel s klášteřem. Druhým centrem regionu jsou Bojkovice se zámek Nový Světlov, který v minulosti sloužil jako opevněné centrum proti nájezdníkům z Uher. K dalším kulturním památkám se řadí památky lidové architektury, jako jsou vlčnovské a veleťinské vinařské budy, kopaničářské usedlosti, stodoly a komory nebo sušárny ovoce. Nejznámějším turistickým a sportovním centrem je hora Mikulčín vrch, kde se kříží řada turistických cest a jsou zde i dobré podmínky pro lyžování. Uherskobrodsko je krajem Komenického, připomínají to muzea v Uherském Brodě, Komně a Nivnici. [15]

5.9 Valašské Klobouky

V oblasti regionu Valašské Klobouky je nejnižší průměrný věk ve Zlínském kraji. 37,5 let. Svou rozlohou je šestým a počtem obyvatel devátým největším správním obvodem ve Zlínském kraji. Hustota obyvatel je nejnižší ve Zlínském kraji, na 1 km² připadá 94 obyvatel. Podíl městského obyvatelstva představuje téměř 47 %, podíl obyvatel žijících v sídle správního obvodu je 21,5 % a je nejnižší ze všech správních obvodů ve Zlínském kraji. Do tohoto správního obvodu patří 20 obcí, z toho dvě mají statut města. Region se nachází v jihovýchodní části Zlínského kraje. Krajina území je tvořena Bílými Karpatami s nejvyšším vrcholem Javorníkem a Vizovickou vrchovinou. Největší podíl z celkové výměry tvoří louky, téměř 49 %. Hlavním střediskem osídlení a zároveň přirozeným spádovým centrem okolních obcí je město Valašské Klobouky, v minulosti známé soukenictvím, hlavně výrobou látky a později výrobou papučí. Dochovanými památkami jsou budova radnice z 2. pol. 18. století, mariánský sloup a farský kostel. Dalším významným městem oblasti je Brumov-Bylnice s farním kostelem sv. Václava a barokním sousoším Trojice. Nejvýznam-

nější památkou Brumova je zřícenina královského hradu, jednoho z nejvýznamnějších na Moravě. Je to oblast Valašska s lidovou kulturou horského typu, kde má svou tradici řada lidových zvyků a obyčejů. Ukázky lidových tradic možno vidět ve valaškoklobouckém muzeu. Dlouhou tradici na Valašsku má ovocnářství a páleníctví, a to především slivovice. V regionu se nachází chráněná krajinná oblast Bílé Karpaty. Památník vypálené obce Ploština je Národní kulturní památkou. [15]

5.10 Valašské Meziříčí

Správní obvod Valašské Meziříčí je obvod s třetím největším podílem obyvatel žijících ve městech. Třetí nejnižší v kraji je i průměrný věk. Svou rozlohou se řadí na 8. a počtem obyvatel na 6. místo ve Zlínském kraji. Takřka 70% obyvatel žije ve dvou městech obvodu, Kelči a Valašském Meziříčí kde žije většina obyvatel správního obvodu Valašském Meziříčí. Do správního obvodu mimo tato dvě města náleží ještě 14 obcí. Východní část regionu zabírá údolí řeky Horní Bečva, která se na severu spojuje s Dolní Bečvou v jednu řeku Bečvu. V západní části regionu se rozkládají Hostýnské vrchy. Zemědělská půda zahrnuje přibližně 53 % tohoto území a na celkovém půdním fondu kraje se podílí přibližně asi 6 %. Centrem regionu je Valašské Meziříčí, jehož historické jádro s náměstím je městskou památkovou zónou. Ve městě se nachází r zámek Žerotínů a klasicistní zámek Kinských s anglickým parkem, ve kterém je vlastivědné muzeum se stálou expozicí Moravské gobelínové manufaktury a výrobků zdejších skláren. K dalším památkám patří barokní sloup Panny Marie, socha sv. Floriána a farní kostele Nanebevzetí P. Marie. Technickou památkou je malá dřevěná hvězdárna. Druhým městem je Kelč. K památkám patří gotickým zámek později renesančně a barokně upraveným. Střed města je městskou památkovou zónou. Mezi další významné historické památky této oblasti patří zámek v Lešné, který vznikl z původně patrové tvrze, s rozlehlým zámeckým parkem s cennými dřevinami, starobylý zámek v obci Branky a zámek v Choryni. Mezi chráněné přírodní památky patří skalní věž Jarcovská kula, Choryňská stráž s výskytem orchidejí. Rákosina, kde se vyskytují vzácné druhy vážek zatopený bývalý lom, Jesenice, ve kterém se vyskytuje populace raka říčního. [15]

5.11 Vizovice

Správní obvod Vizovice má největší podíl starších lidí ve věkové struktuře. Rozkládá se ve středu Zlínského kraje. Rozlohou je třetí nejmenší správní obvod v kraji, počtem obyvatel druhý nejmenší. Převážnou část území pokrývá Vizovická vrchovina, kterou prochází hřbet Komonecké pahorkatiny. Přibližně stejný je podíl zemědělské a lesní půdy, představuje asi 45 % celkové rozlohy obvodu. Obvod spravuje 16 obcí, z toho jsou dvě města (Vizovice, Slušovice) a žije v nich 46,2 % obyvatel správního obvodu. Dlouholetou tradici má v této oblasti ovocnářství, zejména pěstování švestek jako suroviny pro výrobu povidel a především slivovice. Pálenice bývaly téměř ve všech obcích a řada z nich je využívána dodnes. Průmyslová výroba slivovice i dalších lihovin je soustředěna v provozovnách společnosti R. Jelínek se sídlem ve Vizovicích. Ve městě se udržuje i tradice tzv. vizovického pečiva. Známy je letní festival Trnkobraní. Vznikla zde tradice spojená s ochutnáváním slivovice a požíváním švestkových knedlíků. Národní kulturní památkou je vizovický barokní zámek obklopený parkem, ve kterém se každoročně konají koncerty v rámci Vizovického hudebního léta. V zámku je bohatá sbírka porcelánu, nábytku, zbraní a především obrazů starých mistrů. K dalším památkám města patří barokní farní kostel a mariánský sloup. Druhé město obvodu jsou Slušovice, v minulosti známé především díky zemědělskému družstvu Slušovice. Rozvoj družstva byl spojen i s budováním obcí, postavil se zde dostihový areál a jeho okolí, fotbalový stadion, čtyřproudová příjezdová komunikace. Kromě zemědělství rozvíjelo družstvo svou činnost i v dalších oborech, ve kterých dnes podniká řada firem. Je to oblast s nejvyšší mírou ekonomické aktivity mužů, ekonomická aktivita žen je třetí nejvyšší. To se odráží i v podnikatelské aktivitě, v porovnání s počtem obyvatel je zde nejvyšší počet ekonomických subjektů v kraji. K přírodním památkám oblastí patří Průkopa s výskytem ohrožených vstavačovitých rostlin nebo Jalovcová louka nedaleko obce Trnava. Sportovní vyžití umožňuje golfové hřiště a dostihový areál ve Slušovicích, turisticky atraktivní je areál Park hotelu Všemina Slušovice s přehradou. [15]

5.12 Vsetín

Největším správním obvodem Zlínského kraje je Vsetín, z celkové rozlohy kraje zaujímá asi 17 %, počtem obyvatel se řadí na čtvrté místo. Tento obvod zahrnuje 32 obcí, z toho dvě mají statut města (Vsetín, Karolinka) a žije v nich asi 46 % obyvatel obvodu. Krajinný ráz je převážně hornatý, na severovýchodě leží Moravskoslezské Beskydy, které náleží

k horské soustavě Karpat. Převažují zde smrkové lesy, vyskytuje se vzácná a chráněná květena. Spolu s pohořím Javorníky, které leží v jihovýchodní části regionu, vytvářejí přírodní hranici se Slovenskem. Střed vyplňují Vsetínské vrchy, na západě zasahují svými výběžky Vizovické vrchy a Hostýnské vrchy. V tomto správním obvodu je nejvyšší podíl lesní půdy, téměř 60 %. Sídlem správního obvodu je město Vsetín, ve kterém žije 41,9 % obyvatel oblasti. Dominantou města je renesanční zámek, který nyní slouží jako muzeum. Mezi jeho další památky patří kostel Nanebevzetí Panny Marie, bývalý panský dvůr a šenk nebo budovy staré a nové radnice. Druhým městem je Karolinka, město se sklářskou tradicí. Koná se v něm každý rok Sklářský jarmark spojený se dnem otevřených dveří. Díky dobrým klimatickým podmínkám, které poskytují slunná a teplá léta, dlouhé podzimy a zimy bohaté na sníh, umožňují široké využití horských oblastí k turistice a rekreaci po celý rok. Nabízí množství značených turistických tras, jsou zde ideální podmínky pro cykloturistiku a lyžování. Na území oblasti se nachází chráněná krajinná oblast Beskydy, národní přírodní rezervace Pulčín-Hradisko, ke kterým náleží přírodní útvar Pulčínské skály, schody vytesané ve skále, které patřily k středověkému skalnímu hradu. Přírodní památkou je i skalní stěna Čertovy skály nedaleko Lidečka, která je využívána horolezci. Oblast patří do národopisné oblasti Valašsko s typickým folklórem, který dnes uchovávají taneční a pěvecké soubory. [15]

5.13 Zlín

Správní obvod Zlín je největší v kraji z hlediska počtu obyvatel, žije v něm kolem 17 % populace kraje. Na rozloze kraje se podílí necelými devíti procenty a je tak pátým největším obvodem. Hustota obyvatel je druhá nejvyšší v kraji. V tomto správním obvodu je nejvyšší podíl městského obyvatelstva, představuje téměř 83 % obyvatel, přitom zhruba 80 % žije v krajském městě Zlíně. Kromě dvou měst zahrnuje obvod 27 obcí. Správní obvod leží uprostřed Zlínského kraje. Středem od východu k západu protéká řeka Dřevnice. Centrem oblasti je město Zlín, které bylo spojováno s Baťovými závody, jejichž rozvoj ovlivnil rozvoj města. Vznikly kolonie domků z červených cihel, byly postaveny charakteristické dominanty města hotel Moskva nebo budova mrakodrapu, kde má dnes sídlo krajský úřad. Kromě těchto ukávek konstruktivistické architektury se ve městě nachází i budova zámku uprostřed parku, ve které je dnes Oblastní muzeum, v městské části Malenovice je přístupný středověký hrad. Vila Tomáše Bati se dnes využívá k reprezentačním účelům. Kulturní

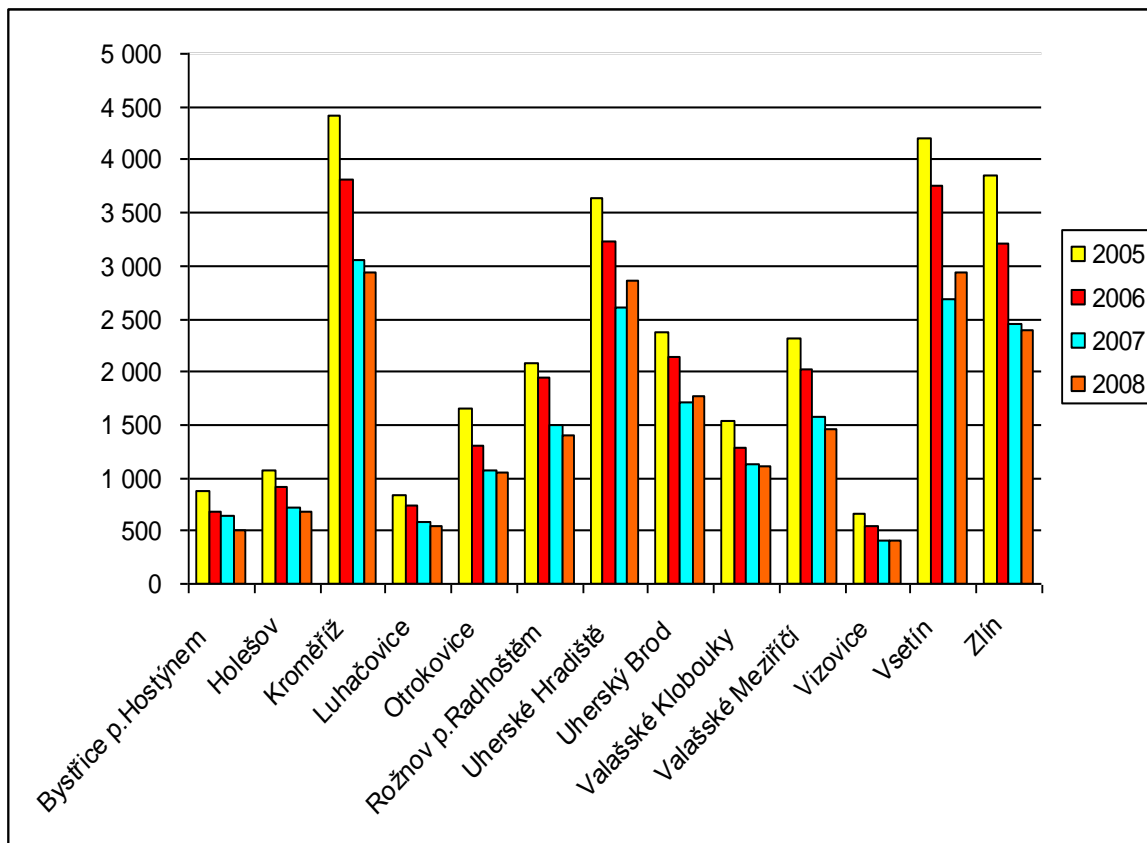
zajímavostí města jsou kromě Obuvnického muzea i zlínské filmové ateliéry, proslavené v 60. letech animovanými i filmy Karla Zemana a Hermíny Týrlové. Každoročně se zde koná festival filmů pro děti a mládež. Druhým městem je Fryšták, v jehož katastru se nachází vodní nádrž, která je využívána k vodohospodářským účelům a sportovnímu rybaření. Nad obcí Lukov se tyčí zřícenina hrad, který patří mezi nejstarší na Moravě. Mezi nejnavštěvovanější místa v této oblasti patří ZOO Lešná, umístěná v historickém parku s téměř 600 druhy dřevin. V areálu ZOO se nachází i secesní zámek s p dřevořezbami a bohatými sbírkami z antiky a asijských zemí. Ke dalším památkám na území regionu patří gotický kostel v Tečovicích a poutní kostel ve Štípkě. Zajímavou technickou památku představuje větrný mlýn ve Štípkě. [15]

6 ANALÝZA NEZAMĚSTNANOSTI

Oblast	2007	2008	2009	2010
ČR	6,6	5,4	9,1	10,3
Bystřice p.Hostýnem	8,4	7,0	8,5	13,1
Holešov	7,4	5,9	7,8	11,4
Kroměříž	9,5	7,5	10,4	13,3
Luhačovice	6,0	4,9	7,4	10,5
Otrokovice	6,4	4,9	7,4	10,2
Rožnov p.Radhoštěm	9,7	7,3	10,0	12,5
Uherské Hradiště	6,1	5,2	8,1	10,1
Uherský Brod	7,2	5,5	8,4	11,3
Valašské Klobouky	10,0	8,4	12,5	16,9
Valašské Meziříčí	8,6	6,7	8,6	10,4
Vizovice	5,8	3,9	7,1	9,9
Vsetín	9,5	6,8	11,5	15,1
Zlín	5,3	4,0	5,9	8,7
Průměr ORP ZK	7,7	6,0	8,7	11,8

Tabulka 1 Vývoj nezaměstnanosti v ORP (údaje v %)

Mezi lety 2007 – 2008 došlo ve všech správních obvodech k poklesu nezaměstnanosti, největší pokles zaznamenal Vsetín, o celých 2,7 procenta. V ostatních obcích byl pokles do dvou procentních bodů. Na přijatelné úrovni se nezaměstnanost ovšem nedržela dlouho a od roku 2009 opět stoupá. Nehroší situace je ve správní obvodu ORP Valašské Klobouky a ORP Vsetín. Zde se výše nezaměstnanosti pohybuje kolem 15ti procent což je o celých 5 procent více než je republikový průměr. Nejnižší nezaměstnanost se k březnu letošního roku drží ve Zlíně (8,7 %) a Vizovicích (10 %).

Obr. 6 Dosažitelní uchazeči o zaměstnání [14]

V grafu sledujeme počet uchazečů o zaměstnání v jednotlivých území obcí s rozšířenou působností. Je zřejmé, že v letech 2005 až 2007 počet uchazečů ve všech obcích klesal. U deseti obcí se množství osob hledající si práci klesl i v roce 2008. V Uherském Brodě, Uherském Hradišti a Vsetíně bohužel počet uchazečů stoupl. Na Slovácku se zřejmě projevil propouštění z místní zbrojovky a strojíren, na Vsetínsku v tu dobu rušila provoz firma Magneton.

ZÁVĚR

Úkolem a hlavním cílem práce bylo vymezit nejvíce postižené části Zlínského kraje na úrovni obcí s rozšířenou působností.

S výsledků analýzy vyplývá že nejvyšší míra nezaměstnanosti ve Zlínském kraji je na Kroměřížsku, Valaškokloboucku a Vsetínsku. Míra nezaměstnanosti zde výrazně převyšuje průměr České republiky.

Suverénně nejvyšší nezaměstnanost je na území obce s rozšířenou působností Valašské Klobouky. Za poslední 3 léta zde stoupla nezaměstnanost o celých 8,5%. V některých obcích území se nezaměstnanost pohybuje až nad 20ti procenty, například v Nedašově Lhotě činí 26 %. Lidé by byli schopni dojíždět za zaměstnáním, ale v okolí je velmi málo volných pracovních míst. Oblast leží na jihovýchodním okraji území u hranic se Slovenskem. Proto ani není přitažlivá pro nové investory. Z důvodu kopcovitého reliéfu krajiny je zde v zimě špatná dopravní dostupnost. Tento fakt taktéž odráží nové zaměstnavatele.

Region Vsetínsko sousedí s Valaškoklobouckem na svém jižním okraji. Má nejdelší hranici se Slovenskem z ORP regionu. Za poslední tři roky zde stoupla nezaměstnanost o celých 8,3 %. Největší zvýšení bylo mezi lety 2008 -2009 a to o 4,7%. Tento vývoj je dán především slabým ekonomickým vývojem a zavíráním firem. V roce 2008 byl omezen provoz jednoho z největších zaměstnavatelů v oblasti, firmy Magneton. Svou výrobu přesunula do jiných poboček. S existenčními problémy se též potýká další významný zaměstnavatel, výrobce vánočních ozdob Írisa. V obvodu je velmi málo pracovních míst, na jedno místo připadá 37 osob, což je nejvíce ze Zlínského kraje.

Dlouhodobě se s vysokou mírou nezaměstnanosti potýká ORP Kroměříž a okolí. Z hlediska průměrného věku obyvatelstva je toto správní území nejstarší. Nezaměstnanost zde byla v dubnu tohoto roku na úrovni 13,3 %. Z důvodu většiny uchazečů staršího věku se region potýká s věkovou diskriminací na trhu práce. Firmy dávají přednost mladším uchazečům.

Důsledkem vysoké nezaměstnanosti v těchto oblastech je snižování počtu mladých lidí z důvodu stěhování mladých lidí za prací do jiných regionů. Tento fakt taktéž ovlivňuje věkovou strukturu obyvatelstva na území.

Nezaměstnanost je dlouhodobý problém, který nelze řešit krátkodobě. V budoucnu bude zajímavé sledovat fakt, jak se změní nezaměstnanost na trhu práce, až začnou firmy obsazovat průmyslovou zónu v Holešově.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

Tištěná literatura:

- [1] BUCHTOVÁ, B. et al. *Nezaměstnanost: Psychologický, ekonomický a sociální problém*. 1. vyd. Praha: Grada, 2002. 240 s. ISBN 80-247-9006-8.
- [4] HOLMAN, R. *Ekonomie*. 4. vyd. Praha : C. H. Beck, 2005. 709 s. ISBN 80-7179-891-6.
- [8] JÍROVÁ, Hana . *Trh práce a politika nezaměstnanosti*. 1. vyd Praha: Vysoká škola ekonomická v Praze, 1999. 95 s. ISBN 80-7079-639-9.
- [2] KLÍMA, J. *Makroekonomie*. 1. vyd. Brno: Alfa Publishing, 2006. 141 s. ISBN 80-86851-27-3.
- [3] LIŠKA, V. et al. *Makroekonomie*. 2. vyd. Praha: Professional Publishing, 2004. 628 s. ISBN 80-86419-54-1.
- [5] MAREŠ, P. *Nezaměstnanost jako sociální problém*. 3. rozš. vyd. Praha: SLON, 2002. 172 s. ISBN 80-86429-08-3.
- [6] SAMUELSON, P. A.; NORDHAUS, W. D. *Ekonomie*. 2. vyd. Praha: Svoboda, 1995. 1011 s. ISBN 80-205-0494-X.
- [7] SCHILLER, B. R. *Makroekonomie dnes*. Brno: Computer Press, 2004. 404 s. ISBN 80-251-0169-X.

Internetové zdroje:

- [9] *Businessinfo.cz* [online]. 2008-03-19 [cit. 2010-05-2]. Charakteristika Zlínského kraje. Dostupné z WWW: <<http://www.businessinfo.cz/cz/clanek/zlinsky-kraj/charakteristika-zlinskeho-kraje/1000935/40931/#uzemi>>.
- [10] *Businessinfo.cz* [online]. 2004-11-02 [cit. 2010-04-26]. Podpora podnikání. Dostupné z WWW: <<http://www.businessinfo.cz/cz/clanek/koncepce-a-politiky/statni-politika-zamestnanosti/1000502/19877/>>.
- [11] *Celý Svět* [online]. [cit. 2010-04-28]. Zlínský kraj. Dostupné z WWW: <<http://www.celysvet.cz/zlinsky-kraj.php>>.

- [12] ČSÚ [online]. 2009-09-14 [cit. 2010-04-28]. Charakteristika kraje. Dostupné z WWW: <http://www.zlin.czso.cz/xz/redakce.nsf/i/charakteristika_kraje>.
- [13] ČSÚ [online]. 2009-12-17 [cit. 2010-05-3]. Dostupné z WWW: <<http://www.czso.cz/xz/edicniplan.nsf/kapitola/721011-09--18>>.
- [12] Eazk [online]. 2005 [cit. 2010-05-6]. Dostupné z WWW: <http://www.eazk.cz/ksei/pdf/ksei_zko_kap02.pdf>.
- [15] ČSÚ [online]. 2009-05-20 [cit. 2010-05-7]. Charakteristika správních obvodů. Dostupné z WWW: <http://www.czso.cz/xz/redakce.nsf/i/charakteristika_spravnich_obvodu>.
- [16] CHALUPNÍKOVÁ, L. *Hyperinzerce* [online]. 2006-04-27 [cit. 2010-04-25]. Dlouhodobá nezaměstnanost. Dostupné z WWW: <<http://clanky.hyperinzerce.cz/referaty-seminarky/453-dlouhodobanezamestnanost/>>.
- [17] Najmo [online]. [cit. 2010-04-25]. Dostupné z WWW: <<http://www.najmo.borec.cz/zamestnanost.rtf>>.
- [18] NAVRÁTILOVÁ, Jana. *Politika zaměstnanosti v ČR* [online]. Brno, 2004. 78 s. Diplomová práce. Masarykova univerzita v Brně. Dostupné z WWW: <is.muni.cz/th/50231/esf_m/Politika_zamestnanosti.doc>.
- [19] *Portál MPSV* [online]. 2010-03-01 [cit. 2010-05-20]. Dostupné z WWW: <<http://portal.mpsv.cz/>>.
- [20] RISKY [online]. 2006 [cit. 2010-05-4]. SO ORP. Dostupné z WWW: <http://www.risy.cz/obce_s_rozsirenou_pusobnosti_zlinsky_kraj>.
- [21] Vosahs [online]. [cit. 2010-04-25]. Dostupné z WWW: <<http://www.vosahs.cz/infivos/load/zmeny/tppz2.doc>>.
- [22] *Zlínský kraj* [online]. 2002-11-22 [cit. 2010-04-25]. Dostupné z WWW: <<http://www.kr-zlinsky.cz/docDetail.aspx?chnum=1&nid=3581&doctype=ART&docid=27939>>.

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

- ORP Obec s rozšířenou působností
- APZ Aktivní politika zaměstnanost
- PPZ Pasivní politika zaměstnanosti

SEZNAM OBRÁZKŮ

<i>Obr. 1 Populace podle ekonomické aktivity [3]</i>	13
<i>Obr. 2 Kraje České republiky [22]</i>	26
<i>Obr. 3 Průměrný věk obyvatelstva v obcích Zlínského kraje [18]</i>	27
<i>Obr. 4 Počet obyvatel v území obcí s rozšířenou působností [19]</i>	28
<i>Obr. 5 Obce s rozšířenou působností ve Zlínském kraji [19]</i>	32
<i>Obr. 7 Dosažitelní uchazeči o zaměstnání</i>	44

SEZNAM TABULEK

<i>Tabulka 1 Vývoj nezaměstnanosti v ORP (údaje v %)</i>	43
--	----